Nový pohled na muzejní sbírky představuje výstava Ukryto v muzeu – výstava V2023011

8.2.2024 - Jitka Taussiková | Národní zemědělské muzeum

Netypický výstavní projekt s názvem Ukryto v muzeu – výstava V2023011 si pro návštěvníky připravily kurátorky Národního zemědělského muzea v Praze. Výstava nabízí jiný pohled na muzejní Sbírku. Nemá edukativní charakter, neprezentuje konkrétní zemědělské téma či fenomén ani jeho historický vývoj. V centru pozornosti je tentokrát muzejní Sbírka sama o sobě, muzeum jako instituce a prostor výstavy. Výstava je ke zhlédnutí do 15. srpna.

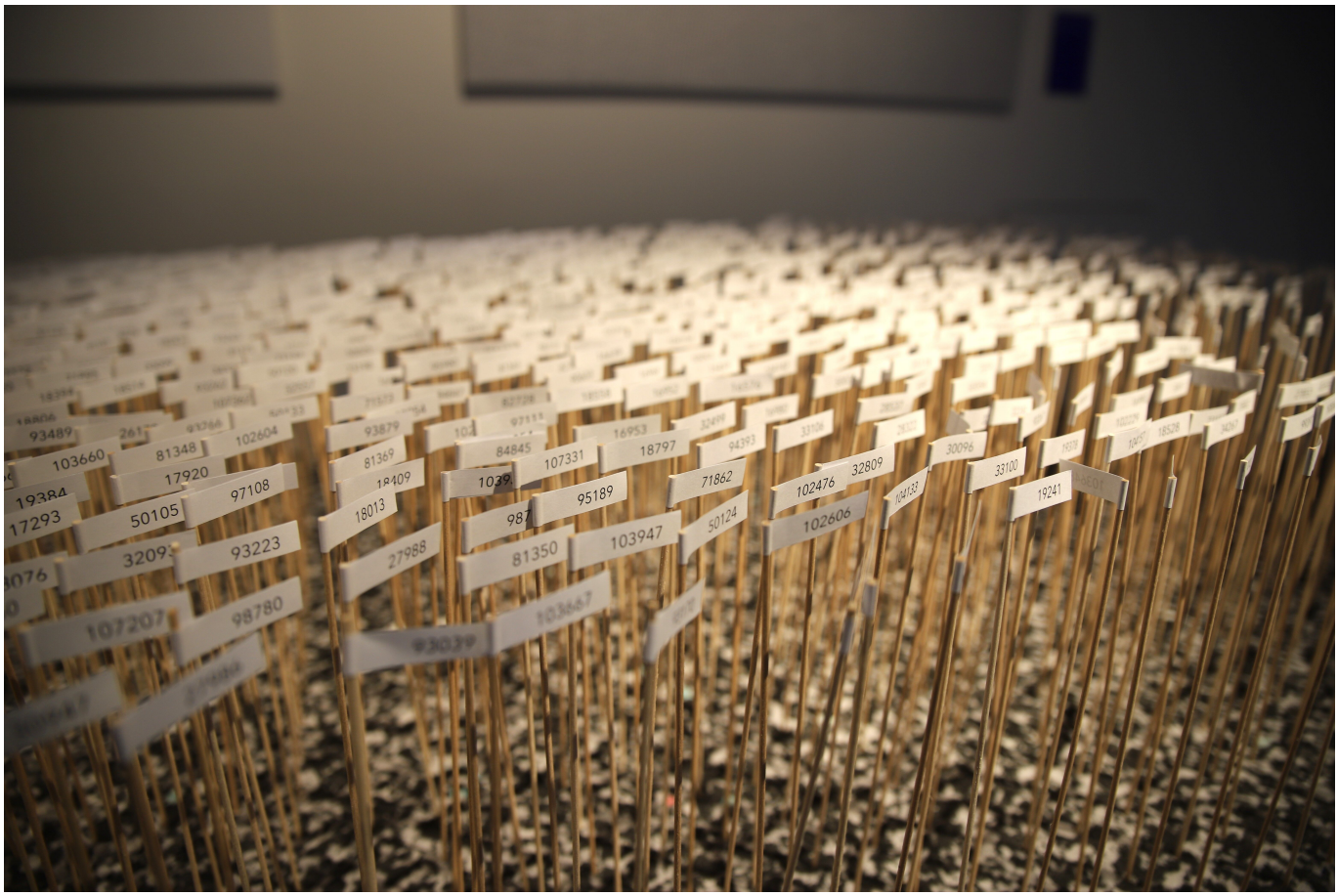

Muzeum je instituce řídící se jasnými pravidly a mající zavedené postupy práce. A přesto v ní dříme potenciál překvapovat. Stále rozrůstající se soubor věcí různého charakteru a určení v průběhu let ovlivňuje mnoho faktorů včetně osobností kurátorů, kteří se o Sbírku starají. Kurátorky výstavy Ukryto v muzeu – výstava V2023011 Kateřina Závodová a Michaela Zeinerová Brachtlová sestupují do těchto struktur jako nevšední pozorovatelky a pojmenovávají dosud neviděné souvislosti.

Asociativní pojetí výstavy otevírá prostor pro návštěvníkovu představivost, nabízí běžně nepoužívané způsoby, pohledy, cesty, jak se na uchovávané předměty podívat, uchopit je a reflektovat především ty, které zůstávají skryty v depozitářích a nejsou běžně vystavovány.

Autorky hledají souvislosti mezi sbírkovými předměty, nechávají se inspirovat předchůdci muzeí, jako jsou kabinety kuriozit a divů, ale i současnou podobou muzea – jeho organizací, sbírkami, tříděním, katalogizací, řazením, seznamy předmětů, dokumentů a principů. *„Výstava není založena na množství faktických informací, které by měl návštěvník vstřebat, ale naopak na vizuálním zážitku,*

podnětech k zamyšlení a inspiraci. Ukazuje některé z možností, jaká spojení a souvislosti se mezi sbírkovými předměty vytváří. Naší snahou je i podnítit úvahy nad fenoménem muzea a sběratelství, okouzlením nejrůznějšími předměty a jejich interakcí, která může být kontextuální a asociativní," říká jedna z autorek výstavy Michaela Zeinerová Brachtlová.

Návštěvník, který přichází do muzea, vidí jen malou část toho, co muzeum obsahuje. Většina předmětů i práce s nimi spojená zůstává vždy skryta. Jen zlomek z nich se s různým záměrem a interpretací předkládá veřejnosti. Čím větší a starší muzeum, tím více předmětů zůstává v depozitáři. Mnohdy se nedostanou ani na výstavu či do expozice, ale ani do rukou badatele. I když dnes existují jiné cesty, jak předměty veřejnosti představit, například on-line platformy, mnohdy leží uloženy v depozitáři a čekají na svoji příležitost. Předměty jsou důkazy a mohou vyprávět příběhy. Takové, které si předměty nesou v sobě, jiné, které jejich prostřednictvím vypráví muzeum, i ty, které jim může vymyslet každý návštěvník. *„Touto výstavou chceme dát možnost našim návštěvníkům a několika vesměs málo známým předmětům ze Sbírky NZM, aby se vzájemně fyzicky potkali. Mnoho dalších svou šanci dostane možná příště. Necháváme návštěvníky symbolicky nahlédnout „za scénu" prostřednictvím pohledu do depozitáře, do bludiště inventárních čísel i procesu přípravy výstavy,"* dodává kurátorka Michaela Zeinerová Brachtlová.

Výstava Ukryto v muzeu – výstava V2023011 relativizuje muzeum jako výstavnickou mašinu založenou na prezentaci různorodého materiálu setříděného především taxonomicky. Pojmenovává prostředí výstavy jako uměle vytvořeného místa paměti, vzpomínání a zapomínání. Národní zemědělské muzeum si pomocí této výstavy chce společně s návštěvníky opětovně položit otázku co, jak a proč vystavovat. Přestože je dnes obecně instituce muzea společenskou autoritou a symbolem kulturní i národní identity, prostřednictvím této výstavy a vnitřní reflexe se NZM více a více otevírá veřejnosti a podtrhuje svou inkluzivní společenskou roli.

Co vystavit, jak to vystavit, co vlastně chce muzeum sdělit návštěvníkům, o tom se vedou stálé diskuse. A právě tak důležitá a těžká je otázka co sbírat, co bude nejlépe sloužit dokumentaci doby a stane se právoplatnou součástí našeho dějinného příběhu. Takových otázek se nabízí mnoho. Muzeum je symbolem kulturní identity. Potřebuje předměty, i když dnes není podmínkou jejich hmotná podoba.